



ЭДИЙН ЗАСАГ,
ХӨГЖЛИЙН ЯАМ

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЭРХ ЧӨЛӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХТЭЙ ХОЛБОГДОН ГАРАХ ЗАРДЛЫН ТООЦОО

2025 он

ЭДИЙН ЗАСГИЙН ЭРХ ЧӨЛӨӨНИЙ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ЗАРДЛЫН ТООЦООНЫ ТАЙЛАН

Нэг.Ерөнхий мэдээлэл

Эдийн засгийн эрх чөлөөний тухай хуулийн төслийг /цаашид “хуулийн төсөл” гэх/ хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх аргачлал /цаашид “аргачлал” гэх/-ын дагуу тооцлоо.

Үнэлгээ хийхээр сонгож авсан хуулийн төслийг анхдагч хууль хэлбэрээр боловсруулсан байна. Хуулийн төсөл нь шинэчилсэн найруулгын хэлбэрээр бичигдэж байгаа ба уг хуулийн төсөлд иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагад шинээр болон өмнө гүйцэтгэж байсан үүрэгт шинээр нэмэгдсэн, эсхүл хасагдсан чиг үүргийн хүрээнд үнэлгээг хийнэ.

Хуулийн төсөл нь гадаадын хөрөнгө оруулалтыг дэмжих, хөрөнгө оруулалтын орчинг сайжруулах, гадаадын хөрөнгө оруулагч этгээд Монгол Улсад хуулийн этгээд байгуулах, бизнесийн үйл ажиллагаа явуулахад үүсэж буй хүндрэл, дарамтыг бууруулах мөн хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын эрх, үүргийг хуульд тусгах, хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагын чиг үүргээс давхардлыг арилгахад чиглэсэн бөгөөд аргачлалд заасны дагуу хуулийн төслийн зохицуулалтаар шинээр орж байгаа чиг үүргийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг тооцсон болно.

Тус хуулийн төсөл батлагдсанаар уг хуулийг хэрэгжүүлэх иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагад үүсэх зардал, ачааллыг тооцож, үүнийг хялбарчлах, бууруулах талаар санал боловсруулахад энэхүү тайлан чиглэгдэх болно.

Хоёр. Иргэн, хуулийн этгээд, төрийн байгууллагад үүсэх зардлыг тооцсон байдал

Зардал тооцсон субъект:

Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг тооцоход дор дурдсан нийтлэг зарчмыг баримтлан ажилласан болно:

- Төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг нэг бүрийг оновчтой тодорхойлох;
- Үүрэг гүйцэтгэхэд зарцуулах хугацааг тогтооход бодитой хандах;
- Бодит тоо баримт, мэдээлэлд тулгуурлах;
- Аргачлалд заасан тооцоо хийх үе шатыг баримтлах.

“Аргачлал”-ын 1.5-д заасны дагуу дараахь 3 этгээдтэй холбогдон гарах зардлыг тооцов.

1. Иргэнд үүсэх зардал;
2. Хуулийн этгээдийн зардал;
3. Төрийн байгууллагын зардал.

1. Иргэнд үүсэх зардал

Хуулийн төслийн хүрээнд хөрөнгө оруулагч, бизнесийн үйл ажиллагаа эрхэлж буй хувь хүн /Монгол Улсын иргэн, Монгол Улсад байнга оршин суудаг гадаадын иргэн болон харьяалалгүй хүн, Монгол Улсад байнга оршин суудаггүй гадаадын иргэн болон харьяалалгүй хүн, түүнчлэн гадаад улсад байнга оршин суудаг Монгол Улсын иргэн/-ийг багтаан үзсэн болно.

Дүгнэлт: Хуулийн төслөөр иргэний хувьд нэмж гүйцэтгэх үүрэг үүсэхгүй тул иргэнд шууд үүсэх зардал байхгүй болно.

2. Хуулийн этгээдийн зардал:

Хуулийн төсөл нь хөрөнгө оруулалт, бизнесийн орчныг сайжруулах цаашилбал Монгол Улсад хөрөнгө оруулалт татах, бизнесийн үйл ажиллагаа явуулах бололцоог нэмэгдүүлэх зорилготой. Энэ зорилгын хүрээнд боловсруулсан хуулийн төслийн нэмэлт зохицуулалтууд нь хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагаа явуулж байгаа хуулийн этгээдэд эерэг нөлөөтэй бөгөөд ямар нэгэн илүү үйлдэл, зардал үүсгэхгүй.

Түүнчлэн хуулийн төсөл батлагдсанаар бизнес, хөрөнгө оруулалтын таатай орчин бүрдэж, үйл ажиллагаа явуулахад төрийн байгууллагын авлига, хүнд суртал, албан тушаалтны үйл ажиллагаанаас хамааралтай байдлыг бууруулж, төрийн үйлчилгээ авахад бүрдүүлэх баримт бичгийн тоо, шат дамжлагыг багасгах боломж бүрдэх тул зардлыг бууруулах эерэг нөлөөлөлтэй.

Дүгнэлт: Хуулийн төслөөр хуулийн этгээдийн хувьд шууд үүсэх зардал байхгүй, харин хуулийн этгээдүүдэд зардал талаасаа илүү таатай орчин бүрдэж байна.

3. Төрийн байгууллагын зардал:

3.1. Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага:

Хуулийн төслийг дагалдаж Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт тухай хуулийн төсөл батлагдсанаар хөрөнгө оруулалтын асуудал

эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага болох Эдийн засаг, хөгжлийн яамны зарим чиг үүрэг нь Хөрөнгө оруулалт, худалдааны газарт шилжих бөгөөд тус байгууллагад шинээр орон тоо нэмэх, бүтэц өөрчлөх шаардлагагүй байна. Иймд төсөвт ямар нэгэн зардал нэмэгдэхээргүй байна.

2. Хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага:

Монгол Улсын Их Хурлын 2022 оны 11 дүгээр сарын 11-ний өдрийн 69 дүгээр тогтоолоор Хөрөнгө оруулалт худалдааны газрыг “Төрийн захиргааны байгууллын тогтолцоо, бүтцийн ерөнхий бүдүүвч”-д оруулсан байдаг. Үүний дагуу Монгол Улсын Засгийн газрын 2023 оны 37 дугаар тогтоолоор Хөрөнгө оруулалт, худалдааны газрыг байгуулж, орон тооны хязгаарыг 30 байхаар тогтоосон.

Харин одоо хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд тус байгууллагын талаар болон түүний чиг үүргийн талаар ямар нэгэн зохицуулалт тусгагдаагүй.

Иймд хуулийн төсөл батлагдсанаар Хөрөнгө оруулалт, худалдааны газрын чиг үүрэг хуульд тусгагдаж, үйл ажиллагаагаа явуулах эрх зүйн орчин бүрдэж байгаа ба батлагдсан орон тооныхоо хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулах тул төсөвт зардал нэмэгдэхгүй байна.

3. Хөрөнгө оруулагчийн эрх, ашгийг хамгаалах зөвлөл

Мөн түүнчлэн хуулийн төсөлд Хөрөнгө оруулалтын тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт тухай хуулийн төсөлд Хөрөнгө оруулагчийн эрх, ашгийг хамгаалах орон тооны бус зөвлөлийн Ажлын албаны чиг үүргийг хөрөнгө оруулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага хэрэгжүүлэхээр туссан бөгөөд шинээр орон тоо нэмэх, нэмэлт санхүүжилт шаардагдах чиг үүрэг тусгагдаагүй байна.

Гурав. Дүгнэлт

Зардлын тооцооны судалгааны үр дүнд Эдийн засгийн эрх чөлөөний хэрэгжүүлэхтэй холбогдон иргэн, хуулийн этгээд, холбогдох төрийн байгууллагад нэмэлт зардал гарахгүй, төсөвт дарамт учрахгүй нь тогтоогдов.